

Föreningen bärkraft.ax Åland r.f.
Verksamhetsplan 1.4.2021–31.3.2023

1. Nätverket bärkraft.ax

Nätverket bärkraft.ax är navet för samordningen av arbetet med att förverkliga *Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland*. Nätverket bildades i början av 2016 på initiativ av aktörer från offentlig sektor, näringslivet, föreningslivet samt bildningssektorn. Bärkraft.ax är öppet för deltagande av aktörer i alla samhällssektorer och alla människor som aktivt vill bidra till ett bärkraftigt och hållbart Åland. Föreningar, intresseorganisationer, skolor, institut, fonder, myndigheter, kommuner, lagtinget och landskapsregeringen och enskilda företag kan ansluta sig som medaktörer.

Samverkansformerna i och kring bärkraft.ax är transparenta och i ständig utveckling. Det är deltagarna, såväl individer som medaktörer, som löpande ger och omformar nätverkets innehåll.

2. Föreningen bärkraft.ax Åland r.f.

Inom nätverket finns föreningen bärkraft.ax Åland r.f., vars medlemmar består av organisationer som är medaktörer i nätverket. Föreningens syfte är att främja en hållbar och bärkraftig utveckling på Åland. Föreningen ska genom sin verksamhet bidra med inspiration, samordning, råd i arbetsmetoder, utvecklande och förvaltning av engagemang, kompetensutveckling och konkreta verktyg för förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan.

Föreningen håller ett årsmöte på fastställd dag under perioden januari–maj. Däremellan sammanträder styrelsen vid behov. På årsmötet väljs styrelseordförande och övriga ledamöter i styrelsen, medan styrelsen inom eller utom sig utser en sekreterare, en kassör och andra nödvändiga funktionärer.

Föreningen har sedan maj 2019 anställd personal i syfte att tillhandahålla en lotsfunktion för inspiration, samordning, råd i arbetsmetoder, utvecklande och förvaltning av engagemang, kompetensutveckling och konkreta verktyg för förverkligande av agendan. Det har visat sig finnas en betydande efterfrågan på lotsfunktionens rådgivning och övriga verksamhet. Bärkraftnätverkets medaktörer bedömer att behovet snarare har ökat än minskat under perioden 2019–2020.

Föreningen har en alkohol- och drogpolicy och en jämställdhetspolicy.

Föreningens verksamhet finansieras genom stöd, företagssamarbeten och medlemsavgifter. Föreningen bärkraft.ax samarbetar med alla typer av organisationer som vill bidra till uppnåendet av "Alla kan blomstra"-visionen och de sju strategiska utvecklingsmålen. Finansiärer har inte möjlighet att styra föreningens verksamhet.

3. Lotsfunktionens verksamhet

Lotsfunktionen bedriver bland annat lotsstöd till organisationer, stöder medborgarengagemang och dialog, samordnar nätverksgrupper, handleder Bärkrafts ungdomsråd, processleder implementeringen av det sjunde strategiska utvecklingsmålet (hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster), fungerar som redaktör för utvecklings- och hållbarhetsagendans statusrapporter, projektleder medaktörsmöten, bärkraftdagen och bärkraftpriset. Verksamheten är under ständig utveckling och kommer att fortsätta utvecklas under verksamhetsperioden fram till april 2023. Bland annat är avsikten att förädla strukturerade former för arbete med internationell outreach. I det följande beskrivs verksamhetsområdena.

3.1 Lotsstöd till organisationer

Lotsfunktionen bedriver lotsstöd till företag, kommuner, myndigheter och föreningar. Lotsstödet erbjuds även till organisationer som inte anslutit sig som medaktörer i nätverket. Stödet gentemot organisationer skräddarsys till de önskemål och behov som finns i organisationen. Önskemålen och behoven baseras på organisationens egen väsentlighetsanalys och organisationens syn på den egna verksamheten i det framtida, hållbara samhället. Lotsstödet kan dock genom dialog riktas i en annan riktning än ursprungliga förfrågningar, till exempel vid behov av en utveckling av identifierade väsentliga hållbarhetsfrågor. Lotsfunktionen ska löpande utveckla portföljen av verktyg som organisationer kan använda sig av i sitt hållbarhetsarbete. I de fall där standardiserade lösningar är lämpliga prioriteras dessa i syfte att skapa volymeffekter.

Informationstillfällen om agendan och nätverket för olika typer av organisationer som ännu inte är delaktiga i nätverket prioriteras.

Åppföljningsverktyget

Ett uppföljnings- och planeringsverktyg, "Åppföljningsverktyget", för medaktörer och övriga organisationer är under framtagande och avses tas i fullt bruk under verksamhetsperioden. Verktyget administreras av lotsfunktionen. Verktyget syftar till:

- Att göra det enkelt för organisationer att planera och synliggöra sitt arbete mot förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland
- Att göra arbetet mot agendan transparent och tillgängligt, så att organisationer kan sporra och inspirera varandra
- Att underlätta uppföljningen av Ålands organisationers hållbarhetsresa till 2030

Med hjälp av verktyget kan organisationer årligen rapportera aktiviteter de genomfört som bidrar till förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland och de sju strategiska utvecklingsmålen. Verktyget hjälper även organisationer att prioritera

vilka aktiviteter de vill genomföra under inkommande verksamhetsår. Resultaten blir en rapport som ger en översikt av alla genomförda och pågående aktiviteter samt en plan för framtida aktiviteter.

3.2 Kommunikation och stöd till medborgarengagemang, dialog och folkbildning

Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda och visionen "Alla kan blomstra i ett bärkraftigt samhälle på fredens öar" berör alla på Åland. Ur ett demokratiperspektiv är det nödvändigt att alla får möjlighet att känna till, engagera sig och vara ambassadörer för de mångfacetterade och sektorsövergripande delarna som leder till visionens och utvecklingsmålen förverkligande. Lotsfunktionen koordinerar målgruppsanpassade kommunikationsinsatser genom bärkraft.ax kanaler för att öka kännedomen om och skapa engagemang för att förverkliga agendan och visionen. Lotsfunktionen fyller även en funktion i det pågående arbetet med att skapa en långsiktig struktur för medborgarsamtal.

Information och folkbildning

Sociala medier är den huvudsakliga plattform där kommunikationen sker och är i ständig utveckling. Under våren 2021 genomförs ett analysarbete av bärkraft.ax kanaler i sociala medier för att utforma en strategi för att på ett effektivt sätt:

- Fortsätta sprida kännedom om utvecklings- och hållbarhetsagendan och visionen "Alla kan blomstra"
- Målgruppsanpassad information/inspiration om hållbara livsstilar och hur man som privatperson i sin vardag kan bidra till förverkligandet av de sju strategiska utvecklingsmålen
- Skapa interaktion, dialog och möjligheter att manifesteras sitt deltagande

Även andra kanaler används för att nå ut till en diversifierad målgrupp; dagspress, nyhetsbrev, youtube samt vid behov trycksaker eller annat material som gör det möjligt att vara delaktig i och manifesteras visionen "Alla kan blomstra". Tillsammans med ovan nämnda kanaler är även avsikten att under verksamhetsperioden skapa synlighet för "Alla kan blomstra"-visionen i det offentliga rummet.

Medborgarsamtal

Medborgarsamtal är en naturlig vidareutveckling av den gräsrotsprocess som hela utvecklings- och hållbarhetsagendan och bärkraftresan vilar på. Tillsammans med landskapsregeringen som projektledare har lotsfunktionen en central roll i arbetet med att hitta en långsiktig struktur för kontinuerligt återkommande medborgarsamtal där människor i det åländska samhället samtalas med varandra och samtidigt involveras i samhällsutvecklingen. Medborgarsamtalens huvudsakliga syfte är att ge oss alla möjlighet att öva oss i delta i "goda samtal", vilket förhoppningsvis bidrar till en

fördjupad förståelse för demokratin, ökad mellanmänsklig tillit och minskande polarisering i det offentliga samtalet.

3.3 Samordning av nätverksgrupper

Inom nätverket bärkraft.ax finns en stor bredd av organisationer från offentlig sektor, näringsliv och civilsamhället där sektorsövergripande dialog möjliggörs bl.a. genom medaktörmöten. Inom nätverket finns även nätverksgrupper som träffas regelbundet, arrangerar gemensamma aktiviteter, åtaganden och kampanjer. Lotsfunktionen fungerar som stöd och rådgivare för nätverksgrupperna, bland annat Nätverksgruppen för hållbara storföretag.

3.4Handledning till Bärkraft.ax ungdomsråd

Ungas engagemang och medägarskap är en nyckelfaktor för förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan. Redan i framtagandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan under 2016 deltog ungdomar och unga vuxna, bland annat högstadieselever och gymnasiestuderanden. Under ett klimatläger 2019 som arrangerades av medaktörer inom nätverket bärkraft.ax bildades "Ungdomarnas miljörörelse på Åland (UMÅ)" av ett 20-tal åländska ungdomar. UMÅ beslutade sig i början av 2021 för att istället ansluta sig som en del av nätverket bärkraft.ax. Gruppen beslutade sig för ett namnbyte heter nu Bärkraft.ax ungdomsråd. Ungdomsrådet är under i en uppstartsfas och arbetar fram en struktur som möjliggör att unga ger sig själva verkliga möjligheter att vara delaktiga i arbetet med att förverkliga agendan utifrån sina egna intressen och förmågor. Bärkraft.ax ungdomsråd på Åland är öppet för alla unga på Åland. Lotsfunktionen fungerar som handledare och sammankallare för gruppen.

3.5 Processledning strategiskt utvecklingsmål 7

Lotsfunktionen agerar processledare för strategiskt utvecklingsmål 7 ("hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster") och är således medlem i "arbetsgruppen för koordinering och rapportering". Uppdraget som processledare innebär att lotsfunktionen ansvarar för den löpande uppföljningen av implementeringen av färdplanen för det sjunde strategiska utvecklingsmålet. I samarbete med målsansvarig deltar processledaren i målets team. I uppdraget ingår den administrativa uppföljningen med bland annat den löpande uppdatering av färdplanens åtgärder på hemsidan bärkraft.ax.

Som processledare för strategiskt utvecklingsmål 7 leder lotsfunktionen "Team mål 7" som arbetar med syftet att stimulera hållbara konsumtionsmönster hos såväl privatpersoner som företag och andra organisationer. Teamet består av representanter från näringsliv, offentlig sektor och civilsamhället. Teamet tar tillsammans med externa sakkunniga fram en guide till hållbar konsumtion vilken riktar sig till privatpersoner,

offentliga organisationer, företag och beslutsfattare. Teamet strävar till att skapa hållbara konsumtionsmönster inom följande fokusområden: mat, bostad, saker och resor.

3.6 Redaktörsskap statusrapporter

Lotsfunktionen fungerar som redaktör och projektledare för den årliga statusrapporten. Rapporten låter läsaren tillsammans med skribenter kan bekanta sig med olika perspektiv på frågor kopplade till visionen och målen i utvecklings- och hållbarhetsagendan. Som redaktör ansvarar lotsfunktionen för koordinering av skribenter, layout och publicering. Nästa statusrapport, vilken är den femte i ordningen, är planerad att utkomma på våren 2022.

3.7 Projektledning medaktörsmöten och bärkraftdagen

Medaktörsmöten

Två medaktörsmöten arrangeras per år för en enad och gemensam kraft. En plats för dialog och samverkan över sektorsgränser och en förstärkt koppling mellan medaktörerna och utvecklings- och hållbarhetsrådet.

Ett medaktörsmöte planeras till september 2021, samt ett till mars 2022 då med förhoppningen om att det är möjligt att arrangera dessa fysiskt. Förutom sektorsövergripande dialog och nya samverkansmöjligheter erbjuder träffarna både lokala och internationella goda exempel. Dessa inom olika sektorer och fält.

Antalet deltagare vid träffarna beräknas till 100 - 150 personer från alla samhällets sektorer som finns representerade i nätverket bärkraft.ax

Bärkraftdagen

Den årliga Bärkraftdagens syfte är att vara ett folkligt evenemang som gör det enkelt för alla att vara med på "bärkraftresan" – som på sikt tar oss mot Ålands vision "Alla kan blomstra i ett bärkraftigt samhälle på fredens öar". Temat för bärkraftdagen är mål 2 i utvecklings- och hållbarhetsagendan "Alla känner tillit och ha verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället".

Bärkraftdagen 2021 arrangeras den 8 juni. Huvudevenemanget äger rum på kvällen och kommer att livesändas från Blomstringe. Kvällens huvudsakliga programpunkt är utdelning av det årliga bärkraftpriset i fyra kategorier. Programmet kommer även att ramas in av lokal kultur och interaktiva möjligheter att manifesterar visionen "Alla kan blomstra".

Bärkraftdagen 2021 lägger grunden för ett återkommande och etablerat evenemang som på sikt engagerar personer och organisationer runt om på Åland att arrangera egna aktiviteter som en del av Bärkraftdagen.

Bärkraftdagen 2021 och Bärkraftdagen 2022 arrangeras som officiella programpunkter

inom ramen för firandet av Åland 100, med fokus på ett framtida Åland som hållbarhetens öar och visionen "Alla kan blomstra".

Målgruppen för evenemanget är privatpersoner. Lotsfunktionen fungerar som projektledare för Bärkraftdagen och vilket i praktiken innebär ett helhetsansvar över evenemangsplanering och genomförande.

3.8 Projektledning Bärkraftpriset

Bärkraft-prisets syfte är att uppmärksamma människor och initiativ som framgångsrikt förmedlar och/eller agerar goda exempel i förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan. Bärkraft-priset uppmärksammar personer, organisationer eller företag som agerar innovatörer, inspiratörer och ledare i förverkligandet av visionen "Alla kan blomstra i ett bärkraftigt samhälle på fredens öar".

Bärkraftpriset delas ut i kategorierna privatperson, förening, offentlig sektor och företag. Bärkraftpris-processen sker genom öppen nominering via hemsidan bärkraft.ax, öppen röstning via hemsidan bärkraft.ax samt prisutdelning under Bärkraftdagens livesända huvudevent. Bärkraftpriset avser engagera minst 1500 personer med nominerings- och röstningsprocess.

3.9 Internationell outreach

"Alla kan blomstra"-visionen och utvecklings- och hållbarhetsagendan har uppmärksamrats internationellt, bland annat genom utmärkelsen "European Sustainability Award 2019" och att det regelbundet kommer förfrågningar om medverkan vid seminarier. Arbetet med internationella relationer har hittills varit reaktivt. Mot denna bakgrund är avsikten att under verksamhetsperioden påbörja ett proaktivt och systematiskt arbete med "internationell outreach". Avsikten är att arbetsformerna och lotsfunktionens roll i arbetet växer fram stegvis.